

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Deus dixit: honora patrem tuum. Infringebant illi præceptum honoris debiti parentibus, ad quod Deus illos volebat obligare, suam paternæ connectens benedictionem in Iacob.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

D. Hier. Ep. 27. Tom 1.

Ille patet mi, iam vides hoc esse Domino dedicatum: idcirco namque te spectante illud Deo consecraui nec ratio patitur, illi auferatur, vt tibi in subsidium erogetur.

cit obligatione: Primum quidem, etiamsi talis est, maius tamen habebis primum, si talem non deserat, illa te portauit in vitro, aluit, & difficiliores infirmitates blandia pietate sustinuit, lauis pannorum sordes, & immundo saepe foedera est stercore. Afflicti agrotant, & que pro te sustinuit sustinuit, tua quoque passu ad hanc perduxit aetatem. Omnes illae autem rationes strictam filii declarant, rationem obediendi, seruientium, parentibus, omnibusque illae eo diriguntur, vt constet, quod esse & vnam qua gaudemus, eiusque conseruatione, nos filij recte debeamus pietati, qua nos parentes sustinuerunt: aut praemittat: Dñs Iesus Christus subiectus erat parentibus suis, alterius vero alterius brachij, vnde & in cruce pendens, commendat matrem discipulo, quam nunquam ante crucem dimiserat: Quod autem in cruce Saluator matrem commendauit, argumentum est euident, quod viuens eius nunquam sedulam dimiserit curam, & extremis mortis oppressus angustij de matre illi non defuit sollicitudo, videamus si tale exemplum, tanta a parentibus accepta beneficia, filios obligent, vt illis humiliter obediant, seruianque diligenter. Proposuit hoc filio suo Tobiae Tobias, illum conatus inducere, ne matris suae in quocumque deesset, seruiretque in omnibus: Honorem habebis matri tuae omnibus diebus, vita tua memor enim esse debes, qua & quanta pericula passa sit pro te &c.

Ratio, nes hono- randi pa- tien- tes.

Tob. 4. 5.

Hae omnia subtiliter exponit noster Card. Caiet. Viden' quam Iniqua sit hac traditio, quam animi plena peruersitate, qua emeruant & decimabant praecceptum parentes honorandje illud etenim de colendis parentibus manda u. (vt aduenit, probatque D. Hier.) nedum honorem spectat, quo parentibus caput aperimus, verbis vtimur demissis, recti coram illis consistimus exteriori colimus reuerentia, sed praecipue, dum eis inopia laboratibus optulamur: Honor in scripturis inquit non tantum in officijs & saluatoribus deferendus, quantum in elemosinis & munerum oblationibus sentitur. Ita loquitur Apost. discipulo suo scribens Timotheo, quo significet, viduis succurreret indigentibus, dicens: Viduas honora, quae verè viduae sunt. Similiter vt dicit esse sacerdotibus ac Praelatis de necessarijs promouendū, sic loquitur: Qui bene praesunt Presby eri, duplici honore digni sunt, maxime qui laborant in verbo. Hoc primario Deus filijs mandat parentibus exhibendum, eorum sc. subleuent indigentiam, illis in quibus laborant, obsequia deferant. Ita declarat Salomon: In opere & sermone & omni patientia honora patrem tuum. Primò & praecipue omnibus, operibus, honor exhibendus. In opere, illis seruendum, quibuscumque indignerint illis subministrandum & quacumque illos delectat, placentque suggerenda. Secundo In sermone, magna parentibus reuerentia, ac submissione loquendum. Tandem In patientia, eorum reprehensio, senectutis molestia, infirmitas, conditionesque sustinenda. Hoc luculenter probat D. Hier. Epistola, quam ad preces cuiusdam scripta Monachi habebat hic matrem, ac sorore, quae fratrem a sua repellabant societate sed nec sororem matrem secum patiebatur, certis de causis a D. Hier. ibidem reatis. Multa peragravit hic monachus regione, vsurus D. Hier. deprecas, fororati, matrique literas daret, vtramque de quibusdam defectibus reprehensione dignis argueret, matri praecipere, filiae cura suscipere diligent: soroti, matri humiliter obediret. Licet autem aliquoties se D. Hier. excusaret, obtinuit tamen Monachus quod intendebat, Quocirca filiae scripsit eam adhortatus, matri seculo seruiret, submissè obediret patremque perferret. Licet autem illi potuisset obijcere, quod Non erat bene morata, & non possum cum huiusmodi viuere: respondet illi tibi Iovinus & hinc strictiorem matri obediendi elicitur.

Hieron. Bap. de Lanuzo Tom. II.

§. 15. Deus dixit: honora patrem tuum. Infringebant illi praecceptum honoris debiti parentibus, ad quod Deus illos volebat obligare, suam paterna conuictens benedictionem in Iacob.

Præteream hic attende Pharisaeorum traditionem diuino praeccepto tam strictè obliganti contrariam. Praecceptum diuinae legis inter cetera grauius, hoc erat, quo filij parentes honorare, eorumque necessitatibus seruire tenebantur D. Paulus hoc nominat, Primum in promissione. Duabus de causis, Prima quia primum praecceptum, cui Deus annexit de primo impositionem, hoc esse perhibetur. Mandata diuino suo describit digito, nihil illis quae scripserat superaddendo: Non habebis Deos alienos, Non periu- rabis, sabbata seruabis. Porro hoc de honorandis parentibus scripturus, stylum extendit, & eodem quo scripserat digito, patiter scripsit & promissione, oblationibus destinatum: Honora patrem tuum, & matrem tuam, ut sis longeuus super Exo. 20. 3

47. Præceptū de honorandis parentibus quomodo sit primū in promissione. Ad Eph. 6. 2.

N n n n

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

Exod. 20. *per terram, quam Dominus Deus tuus daturus est tibi. Deo notum erat hominis ingenium, qui nulli rei adhibet manum, nisi quodam alio lucro: ea de causa promittit, quod quicumque debito parentes honore iuerit persecutus: diurnam quam omnes amant, viam traducet: vitam omnes magnificamus, hanc longævam spondet, quam non solum temporalem intelligit in hac promissionis terra, sed primario, in beatitudinis terra sempiternam: Promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futura: restatur a postulo.*

II. Præcepto de honorandis parentis præmium adscribitur. 1. ad Tim. 4. 3. *Illis enim præmium in alteram vitam solummodo promittitur: quo feruor seruorū refrigerat: etenim dicunt: fiducia spesque in longa tempora, sed nunc hic in promptu, confestim præmium incipit præmium, in eo quod plura æstimatur vita longa, sana, prospera, omnibusque superabundans: hæc enim omnia verbum illud comprehendit: *Vitis longæuis super terram.**

Secundo dicitur: Præceptum primum, quia eorum primum est quæ Dominus in secunda tabula seruanda proposuit. Manifestum est quod Dominus diuino suo digito decalogum in duabus serperit tabulis lapideis, in prima tria sculptis mandata, se honoremque suum spectantia, quæ propterea dicuntur præcepta primæ tabule, in secunda vero septem alia proximi spectantia vultatem. Inter illa, quod primo statuit loco, & caput ceterorum, honor est & obsequium parentibus debitum. Hoc eleganter expressit D.

D. CYRILLUS. Cyril. A. ex. Post Deum (inquit) primum obtinet locum parentes: Quippe cum secundum ab optime locum teneant: nam ut Deus, qui ratione effectus est, & conditor, omnibus est initium & origo: sic qui sine eorum parentis, ex se nato filio, quasi stirps quedam est procreationis, & fons vitæ, & ex eo progreditur ut sit &c. Et ratio perspicua est, non enim gratia naturam destruit, sed perficit, in ordine naturæ: prima obligatio conuenit parentibus quia nobis sunt viciniore, à quibus primum quo potitur, beneficium accipimus, esse scilicet & vitam: hanc enim nobis Deus per illos voluit elargiri, vultque illis ob hoc tam lyncerè deuincti huius, ut bona omnia huius vitæ quæ tribuere nobis intendit, benedictionem parentum alligasse videtur.

Ps. 4. 4. *Hoc ille confirmat: locus Dauidicus: Scripsit, te, quoniam, misericors est Dominus sanctum suum. Deus, in Hebræo Sanctum est Hacon quod significat filios, & Ciconiam. Quo declarat quod eodem benedictes, vocabulo Deus sanctum significet & misericordiam, dem. Ciconia namque pietatem signat & misericordia.*

ricordiam erga parentes. Vnde pro eodem censendum, parentibus esse beneuolum, illis obedire, seruire, honorare, & esse sanctum. Hoc supposito psallit David: quod Deus benedictionibus misericordie completurque filios obediens, patribusque compatiens, sicut suos misericors, seruos nouit fidelissimos. Obiecit ebari David, implicare Regem esse tantis circumstantiis inimicis in eum insurgentibus, qui regi viam regnum que auferre moliebatur. Quibus sic Rex respondet: *Fili hominum vsquequo graui corde, ut quid diligitis vanitatem, & quartis mendaciam, scitote, quoniam misericors est Dominus sanctum suum.* Hoc notentis, quod filium parentibus mortuorum, ac beneuolum in suam suscipiet curam. Illud reddet admirabilem, plenissimum & abundantissimum cumulabit manu: suæ diuinae benedictionibus quas omnes patet. Deus videtur consignasse benedictioni: quande quidem hoc semper voluerit, vi patris benedictio, velut mendium foret, quo in filium obedientem Dei defluerent benedictiones quibus diuina illos maiestas volebat reddere misericors.

Omnibus est cognita historia Iacob. Vterum portabat Rebecca duobus geminis Iacob & Esau grauida qui adhuc materno conclusi carcere, inter se calcitrabant vter prior in lucem egredieretur, sibi que venicaret maioram. Ad Dem Rebecca confugit angustias, quas patebatur, expositura Responde illi Dominus duobus grauaris filijs, & hoc volo, ut familiarioratus cedat minori, qui licet securdior na es, ex nunc illum attribuo minoreni. Nascuntur infanti, multa relatu digna intercedunt, ad extremam patet properat horam, qua conueniet maior tum, quem primogenito non peisau destinat, qui naturæ ordine illi debebatur, in hunc finem illum vocat, præcipit epulas præparet quales omnes fuisse nouimus. Audit hoc Rebecca filiumque Iacob minorem aduocat, arguitque cum illo, quatenus se præparet, fratri sibi comparet ipse benedictionem. O charissima mater, respondet adolescens, timéo, ne si tractans me pater agnouerit: *Inducam super me maledictionem pro benedictione.* Cui mater de filio impetranda benedictione sollicita, nihil timueris, *In me sit ista maledictio sibi mi.* Sedulo, quod tibi dico perfice, ut suam tibi pater impertiat benedictionem: ut autem hanc filius Iacob consequeretur, notissimum illud excogitat stratagemata, præparandi epulas, n annos collique nuda pelibus comegens hæditis &c.

Fauent

IV. *Cur Rebecca*
in Jacob
apponet
patris be-
nedictio-
nem
 Faucaat mihi Deus, quid Rebeccam reddidit tam sollicitam, ut tanto periculo procuraret, maritus suus, paternam Jacob tribueret minorum benedictionem? Num ignorabat illa, quid Deus illi condiderat, hanc suam esse voluntatem, ut cederet minori maioratus? Cum Dei habeat & voluntatem & decretum, quid ultra quaerit sollicita, quid desiderat inquieta? Deinde, qui sunt hi timores Jacob & angustiae, ne pater ei maledicat? nunquid sciebat ex relatione matris sibi Deum ex beneplacito praedestinasse benedictionem? quid igitur contra illam paternam potuit efficere maledictionem? Illud dicere potuit, le quis non dixerit, quod postmodum dixit David: *Maledicent illi & tu benedices, seruus autem tuus latabitur.*

His subline declaratur sacramentum, illud nempe: Sancta nouerat Rebecca, sciebat quoque & Jacob, quod lege communi alligat Deus maiores, dona, beneficia, prosperos successus, quos filijs praedestinat, paternam benedictioni, & sicut, licet determinauerit, illis dare & esse & viam suo beneplacito, quod illis per seipsum largiri poterat, noluit tamen, nisi medijs parentibus, ita quoque facultates, prosperos successus, bonaque temporalia, quae dare decreuit, licet per seipsum possit, vult tamen illa siant paternae medio benedictionis, & sine illa filijs nihil succedat ex animi sententia. Unde Salomon ait: *Benedictio patris firmat domos filiorum: maledictio autem matris eradicat fundamenta.*
 Insuper & hinc intelliguntur alia duo, quae postmodum in eadem historia conuenerunt, quae singulari studio refert Spiritus S. Primum, exuimus ille d. lor, amicumque consertatio qua Esau afficiebatur, ut intellexit a patre, quod frater suus Jacob sibi benedictionem patrii uisisset: ingemuit enim vehementer, & ultra quam credi potest, expauit, & quasi uiribus desitutus labebatur: *Auditus Esau sermone patris, irrogijt clamore magno.* Notat id. Hieronymus ex alia littera legi: *Esau clamauit uoce magna, & amara.* Nestor quoque Cardinalis Gaetanus: hanc notat esse lectionem ex originali Hebraico: *Est consertatus aut: benedic etiam & mihi pater.* Verum hoc *Consertatus*, significat, quod uelut animi deliquit in patrem, & terror nimis patris uisus irrueret in illum, quo cordis alae corruebant: instat importunus: *Benedic etiam & mihi pater mi.* Fili mi, respondet Isaac: iam fratri tuo meam largitus sum benedictionem; Numquid noueris seruasti: (exclamat Esau) *& mihi benedictionem? nemi.* Quid tibi vis, fili mi, ultra reseruauerim, si

totam fratri tuo imperij benedictionem; *Domini tui illud conserui, omnesque fratres eius subieci seruasti: nec non quicquid dare potui dedi non reuocandum: Benedic etiam & mihi pater, quod si tenueris, moriar.* Replicat Isaac: *fili mi, quam vis dem tibi benedictionem? Ve hoc audiuisti, copiosissimis cepit iustare lacrymis, amarus edere singultus, gemitus adeo teneros, ut patris viscera mouerit, qui & illi benedictionem largitur apparentem: Cum enim latus magno fletet, motus Isaac dixit ad eum. In pinguedine terra, & in rosa calis desuper erit benedictio tua.*

O miraculum quod cum adeo malus esset Esau & peruersus, tam moleste tamen tulerit paternam se fraudari benedictione tantopere iustare lacrymis, & gemitibus pro eius impetratione, se quasi perditum aestimet illa fructum, nec desistat, donec & illi pater benedicat, magis ad formam quam pro ad effectum? Ratio est: quia licet talis esset, intelligebat tamen nihil sibi feliciter atque ex votis euenturum patris privato benedictione, nec passum progressum sibi profectum, nec negotium ullum suum optatum finem consecuturum.

Secundum: quod ex hac patris benedictione successit. Exacerbatus Esau, ob praeparam sibi a fratre benedictionem, in eum cepit excandescere, ita ut de morte fratri inferenda cogitaret, minasque non contemnendas ebulliret. Subodorata est hoc Rebecca mater, studentque Jacob eripere periculo, determinat, ut in Mesopotamiam ad fratris sui Iaban domum proficiscatur quatenus ereptus oculis Esau sic a concepto furore mansuesceret. Rem cum Isaac marito communicans, qui propositum approbavit, de nouo Jacob ad se uocari, & iterum illi benedicens ait: *Vade & proficiscere in Mesopotamiam Syriae. Et illico laribus egreditur Jacob, solusque iter arripit, nec camelo, nec equo uectus, nec uro quidem famulo comitatus. Miratur Abbas Rupertus & quatit, qui fieri possit, ut Jacob iter arripia, qui secum nec equitatum, nec comitatum, quo defenderetur, deducit, eum per aspectu ac solitaria deserti foret illi transcendendum. Dicitissimus erat Isaac testatur Rupertus, de quo paulo superius S. pagina dixerat: *Locupletatus est homo Esau, donec magnus uehementer effectus est, in tantum ut ipse Abimelech diceret. Recede a nobis: quonia potentior nobis: factus es ualde.* Heres pariter erat familiae Abraham, qua nulla celebrior, potentior nulla, qui de uernaculis domus suae genitus, ad trecentos numeraret, cui tantus, 26. 16.*

camelorum equorumque numerus ut domus
 sua procuratorem mittens in Mesopotamiam,
 decem camelis onustus, multisque servis dele-
 gavit comitatum. Quomodo ergo Isaac filium
 suum sic dimittit in comitatum? Et quomodo se-
 curus, adeo, plenusque fiducia Jacob proficisci-
 tur, nihil pro viatico secum alluens?
 Hac de causa suspicatur Iosephus historio-
 graphus, quod Jacob de paterna domo solus non
 excesserit, sed multo camelorum servorumque
 comitatu constipatus. Atamen in hoc halluci-
 natur Iosephus: quandoquidem ipse Jacob pro-
 testatus fuerit & confessus: *In baculo meo transe-*
vi Jordanem &c. Respondet autem Abbas Ru-
 pertus, multa Jacob pollebat sapientia, & vir sapien-
 tissimus, intellexerat, quam esset efficax pater-
 na benedictio, ita ut filius, qui illam accipere di-
 gnus est, nullo preterea indigeat, quo prospere
 sibi cuncta succedant, iter suum ac propostum
 felicem ad exitum perueniant, in manus illi de-
 stinant optima fortuna, sortisque, optatissima, qua-
 tenus per patris benedictionem, divinam asse-
 quatur: quia suam Deus videtur patris allegasse
 benedictioni: qui sicut dat per ipsos esse filijs, sic
 & per illorum benedictionem, suam quoque
 vult ipsi consequantur.
 Sunt igitur patres per quos filij vitam, esse,
 prosperitatem, salutemque consequuntur, qua
 clare Deus filijs imendat: & illi proinde sunt qui-
 bus primam post Deum filij debent obligatio-
 nem. Ex hoc principio deducit D. Thom. quod
 prius D. Ambr. docuerat: quod prima posteriorque
 sit ad parentes filiorum quam ad filios, uxores,
 & quilibet orbis personas obligatio. Ratio li-
 quet omnibus ex notissimo principio: *Qui prior*
est tempore, potior est iure. Multos habes credito-
 res, cui primo solvendum? qui prior est tempore
 delicta namque postmodum contracta, non
 possunt praedicare anteriori. Quod est primum,
 quod homo contrahit, debitum? Parentum, qui-
 bus debet & vitam, & esse: Graue debitum, nul-
 lum eorum, quod postmodum contrahis, potest
 illi praedicare, proinde parentibus primo suc-
 currendum, ut prioribus debitoribus. Et licet,
 quantum ad cohabitationem, manus sit erga con-
 iugem debitum, iuxta illud Adam: *Quamobrem*
*relinquit homo patrem suum, & matrem, & ad-
 heret uxori suae.* Quantum tamen ad opem &
 subsidium potior est ad parentem quam ad uxorem
 obligatio. Hinc quoque innoscit, quam inique
 faciant filij, qui desertis parentibus, soli & toti
 filijs, uxori que curandis adiungunt.

16. Honora patrem tuum. Nouem in SS. litteris filio obedienti promittuntur bona, multa vero mala rebellis intentantur, ut Absaloni.

S Catech. Scriptura promissis, quae Deus fi-
 lijs addidit parentibus honorantibus, isque
 auxiliantibus pro debito. Auctor modernus *Pentem*
nouem numerat eaque non exigua bona talibus in Gen.
ore diuino reprobata. Primum est: vita longeu-
ua: Honora patrem tuum, & matrem tuam, ut in Eccl.
longaui super terram. Et alio loco: Qui honorat pa-
trē suum vitam viuēt longiore. Secundum: oratio. Eccl.
pes abundantes, quibus hanc vitam quieti trans-
igant, ita tamque loquitur: Sicut qui iherusalem, Eccl.
ita & qui honorificat matrem suam. Tertium: ter-
eunditas in filijs: Qui honorat patrem suum, in Eccl.
cundabitur in filijs. Quartum: Familiae prospera Eccl.
stabilitas: Benedictio patris firmat domos filiorum. II.
Quintum: Oratio eorum a Deo exaudietur. Eccl.
honorat patrem suum in die orationis suae ex-
dicetur. Sextum: honor & dignitas: Gloria homi Eccl.
nis ex honore patris sui. Septimum: libertatio scis II.
in cruciatibus ac laboribus: Eleemosyna patris Eccl.
non erit in oblivione &c. & in die tribulationis II.
commemorabitur tui. Octauum: remissio peccato-
rum: Eleemosyna patris &c. Et sicut in sermo gl. Eccl.
ties soluentur peccata tua. Nonum: omnium ho-
norum spiritualium, & temporalium, huius & ho-
alterius vitae cumulus quem diuina proferet be-
nedictio: Honora patrem tuum, cui superueniat II. Eccl.
bi benedictio ab eo, & benedictio illius in nouis-
mo maneat.
 Sicut autem S. Scriptura talibus frater pro-
 missis, quae morigeris seruantur filijs, ita & hor-
 ribiles interit minas immorigeris, discoloris, ac in-
 parentes contumacibus. Ex huius occasione ni-
 hil aliud intendo quam historiam illam de con-
 tumaci filio Absalone percussari, qui contra
 parentem Dauid bella suscitauit atrocissima, ar-
 que in illo videre licebit, quid timere sibi pos-
 sint in parentes pertinaces filij: hac enim et
 reor, ex causa illam nobis Spiritus Sancti di-
 ctante. Insurrexit refractarius in patrem Da-
 uid Absalon, quem ad eas impulit angustias, ut
 in defensionem sui ipsius in filium produceret
 exercitum. Aduertit primo Spiritus S. venisse
 Dauid in locum qui dicebatur *Castris*: Hebraei
 ce: *Manahim*. Erat hic locus celebris, in quo
 magnus ille Iudaeorum Patriarcha Jacob rep. ef-
 fusus in terram paternitatis suae exercitum offendit
 An. clo-

2.2.9.16.
 ar. 9. &
 11. & q. 1.
 ar. 3. ad 4.
 & refer-
 tur in 3.
 sem. dist.
 29.

Gen. 2.24.